

Az új LIFE Program és a támogatott projekt típusok

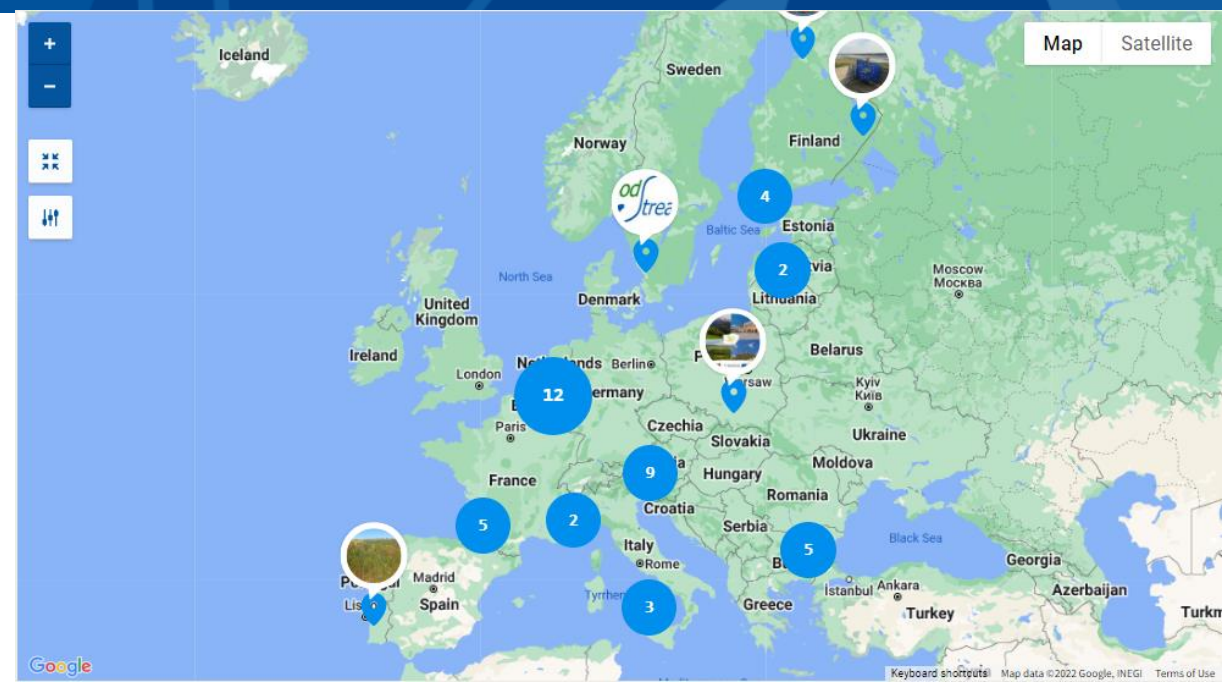
30 years
of bringing
green ideas to LIFE

LIFE 30th
anniversary

<https://www.lifeis30.eu/>

Az új LIFE program

- A LIFE program egésze 100%-os hozzájárulást jelent az európai zöld megállapodás (Green Deal) célkitűzéseire.
- Az egyetlen olyan uniós program, amely kizárólag a környezetvédelemmel, a természetvédelemmel és az éghajlatváltozással foglalkozik.
- A 2021–2027 közötti időszakra 5,43 milliárd eurós költségvetés.
- A 2021–2024 közötti időszakra szóló többéves munkaprogramot 2021 júliusában fogadták el.

The LIFE Program 2021-2027-- CÉLOK

Hozzájárulni a körkörös, energiahatékony, megújuló energián alapuló és az éghajlatváltozással szemben ellenállóképes gazdaságra való átálláshoz

A környezet védelme és minőségének javítása

A biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása

Nature and Biodiversity

Circular Economy and Quality of Life

Climate Change Mitigation and Adaptation

Clean Energy Transition

Projektek:

- Ökoinnovatív technikák és megközelítések kidolgozása és bemutatása
- Segítség a tervek és stratégiák végrehajtásában és érvényesítésében, az EU-jogszabályokkal összhangban.
- A legjobb gyakorlatok és a viselkedésbeli változások előmozdítása

Végrehajtás, fejlesztés, nyomon követés

Kedvezményezettek

- 1/3 magánszervezet
- 1/3 NGO/civil szervezet
- 1/3 közszervezet

Alprogramokról külön előadások következnek majd!

A LIFE keretében finanszírozott tevékenységek típusai

- **Action grants:**
  - Standard action projects (SAPs)
  - Strategic Nature Projects (SNAPs)
  - Strategic Integrated Projects (SIPs)
  - Technical Assistance (TA)
  - Other actions (OA) – including Coordination and Support Actions (CSAs)
- **Operating grants**

Standard action projects (SAPs)

- **A „hagyományos” LIFE projektek célja:**
  - innovatív technikák, módszerek és megközelítések kidolgozása, bemutatása és népszerűsítése;
  - hozzájárul a tudásbázis kialakításához és a legjobb gyakorlatok alkalmazásához;
  - a vonatkozó uniós jogszabályok és politika kidolgozásának, végrehajtásának, nyomon követésének és végrehajtásának támogatása, többek között a kormányzás minden szinten történő javításával, különösen a köz- és magánszereplők kapacitásának növelésével és a civil társadalom bevonásával;
  - katalizálja a sikeres műszaki és szakpolitikai megoldások széles körű alkalmazását a vonatkozó uniós jogszabályok és politikák végrehajtására az eredmények megismétlésével
- **A társfinanszírozás mértéke legfeljebb 60% - kivételek a természetvédelmi alprogramban**
- **Maximum 10-éves időtartam**
- **Egylépcsős pályázati eljárás.**

Strategic Integrated Projects (SIPs) Strategic Nature Projects (SNAPs)

A LIFE Integrált Projekt 1 pályázati felhívása a következőkre terjed ki:

SIP:

- LIFE Körkörös gazdaság és életminőség
- LIFE Éghajlatváltozás mérséklése és alkalmazkodás

SNAP:

- LIFE Természet és biodiverzitás

Kétlépcsős pályázat!

Koncepció 2022. szept. 8.

Teljes pályázat: 2023. márc. 23

Strategic Integrated Projects (SIPs)

- **A társfinanszírozás mértéke legfeljebb 60%.**

- **Maximum 14 éves időtartam**

- **Circular Economy and Quality of Life:**

- Circular Economy: Nemzeti vagy regionális körforgásos gazdasági cselekvési tervek, stratégiák, ütemtervek vagy hasonlók
- Hulladék: Nemzeti és regionális hulladékgazdálkodási tervek (WMP)
- Víz: Vízgyűjtő-gazdálkodási tervek (RBMPs)
- Levegő: Levegőminőségi tervek a környezeti levegő minőségéről szóló irányelv vagy a nemzeti légszennyezés-ellenőrzési programok (NAPCP) szerint.

- **Climate Change Mitigation and Adaptation:**

- Nemzeti Energia- és Klímatervek (NECP, Rendelet az energiaunió irányításáról és az éghajlati fellépésről (EU)2018/1999);
- Nemzeti energiahatékonysági cselekvési tervek (NEEAP);
- Nemzeti vagy regionális alkalmazkodási stratégiák vagy cselekvési tervek;
- Városi vagy közösségi alapú cselekvési tervek, amelyek úttörő szerepet töltenek be a klímasemleges és/vagy az éghajlatváltozással szemben ellenállóképes társadalom felé való átmenetben;
- Nemzeti, regionális vagy iparág-/ágazat-specifikus üvegházhatást okozó gázok csökkentésére irányuló stratégiák vagy gazdasági ütemtervek, amelyek hozzájárulnak a klímasemlegességhez.

Strategic Nature Projects (SNAPs)

- az élőhelyvédelmi irányelv szerinti **priorizált intézkedési tervek** (Prioritised Action Frameworks)
- valamint a természetvédelmi és biodiverzitásmegőrzési hatóságok által nemzetközi, nemzeti, regionális vagy több régiós szinten elfogadott **egyéb tervek vagy stratégiák** végrehajtására fókuszál.
- **A társfinanszírozás mértéke legfeljebb 60%.**
- **Maximum 14 éves időtartam.**

Operating grants for NGOs

- **Kétlépcsős pályázat**

1. Partnerségi keretmegállapodás (FPA) - a sikeres pályázók hosszú távú szerződést kötnek (3 év – 2022-2024) **Beadási határidő 2022. szeptember 21.**
  2. Egyedi támogatási megállapodás (SGA). Csak az FPA-t aláíró szervezetek vehetők figyelembe az SGA-ban (legfeljebb 1 év!)
- A társfinanszírozás mértéke max 70%

A 2022-es SGA-felhívás azokra a szervezetekre korlátozódik, amelyeket a LIFE működési támogatások 2021-es pályázati felhívása nyomán választottak ki, és 2022 első negyedévében FPA-t írtak alá.

A következő nyílt pályázati felhívás a nonprofit szervezetek működési támogatására várhatóan 2024 második negyedévében jelenik majd meg.

Technical assistance projects (TA)

- **TA-PP: SNAP-ok és SIP-ek (TA-PP) elkészítésének támogatása**
  - A társfinanszírozás mértéke legfeljebb 60%, a LIFE hozzájárulás maximuma 70 000 euró
  - **TA-CAP: a LIFE programban alacsony tényleges részvétellel rendelkező tagállami hatóságok kapacitásépítése**
  - Azoknál az országoknál, ahol alacsony a tényleges részvétel, azaz amelyek a legalacsonyabb kétharmad közé tartoznak a javaslatok száma osztva tagállami tényezővel (specifikus számítási mód), vagy a sikerességi arány tekintetében.
  - Országonként maximum 1 projekt 2021-24-ig.
  - A társfinanszírozás mértéke legfeljebb 95%.
  - **Maximum 5 éves időtartam minden TA-projekt esetében.**
  - **Egylépcsős pályázati eljárás: A teljes pályázatot 2022. szeptember 8-ig kell benyújtani.**

Other action grants – Coordination and Support Actions (CSAs)

- A CSA a CET alprogram szokásos támogatási típusa.
- A tiszta energiára való átállás előtt álló piaci akadályok lebontása kapacitásépítéssel, információk és ismeretek terjesztésével, figyelemfelkeltéssel
- Policy- vezérelt, előíró jellegű felhívási témák:
  - A javaslat szigorúan előre meghatározott hatálya;
  - Több érdekelt fél és nagy transznacionális konzorciumok bevonása;
  - EU-szerte hitelesített eredmények, amelyek beépülnek az EU politikai döntéshozatalába.
- A társfinanszírozás mértéke legfeljebb 95%.
- A projektek szokásos időtartama 18 és 36 hónap között van.
- Nincsenek infrastrukturális költségek, főleg munkaerőköltségek.

Főbb kihívások

- **Jelentős verseny** folyik a LIFE alprogramok kereteiért.
- Új informatikai környezet és alkalmazási űrlapok.
- A sikertelen pályázatok vagy rosszul vannak előkészítve, vagy egyszerűen csak korlátozott ambíciókkal vagy kockázatvállalással.
- De: A siker kulcsa mindig ugyanaz!

Kötelező olvasmányok:

- LIFE Website https://cinea.ec.europa.eu/life_en – LIFE projekt adatbázis
- Pályázati felhívások ([Funding & tender opportunities portal](#))
- LIFE rendelet és többéves munkaprogram

Funding & Tenders Portal

Funding & tender opportunities

Single Electronic Data Interchange Area (SEDIA)

English

Register

SEARCH FUNDING & TENDERS

HOW TO PARTICIPATE

PROJECTS & RESULTS

WORK AS AN EXPERT

SUPPORT

LIFE

☒ Match whole words only

☒ GRANTS

☒ TENDERS

Submission status

Forthcoming (3)

Open for submission (42)

Closed

Programming period

Select a Programme period...

Filter by Programme / Programme group

Select a Programme...

Funding and tenders (45)

Need help?

Sort by:

Submission status

Circular Economy and Quality of Life

LIFE-2022-PLP-Environment

Call for proposal

Grant

Programme

Programme for Environment and Climate Action (LIFE)

Status

Open for submission

Type of action

LIFE Project Grants

Deadline model

single-stage

Opening date

17 May 2022

Deadline date

07 September 2022 17:00:00 Brussels time

BUILD UP Skills - Strategies and training interventions enabling a decarbonised building stock

LIFE-2022-CET-BUILDSKILLS

Call for proposal

Grant

Programme

Programme for Environment and Climate Action (LIFE)

Status

Open for submission

Type of action

LIFE Project Grants

Deadline model

single-stage

Opening date

17 May 2022

Deadline date

16 November 2022 17:00:00 Brussels time

European
Commission

Funding & Tenders Portal

← → ↻ 🏠 ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/support/helpdesks;programCode=LIFE2027

 Funding & tender opportunities
Single Electronic Data Interchange Area (SEDIA)

English [Register](#)

[Home](#) | [SEARCH FUNDING & TENDERS](#) | [HOW TO PARTICIPATE](#) | [PROJECTS & RESULTS](#) | [WORK AS AN EXPERT](#) | **SUPPORT**

Programme for the Environment and Climate Action (LIFE)

- Support overview
- Guidance & Manuals
- FAQ
- Helpdesk & Support Services
- Support videos

Helpdesk & Support Services

Please note that due to the measures related to the COVID-19 outbreak our IT Helpdesk works in non-standard remote operation, which could introduce some handling delays.

☒ GRANTS ☐ TENDERS

Programming period
2021-2027

Programme for the Environment and Climate Action (LIFE) X

 Support overview

 Guidance & Manuals

 FAQs

IT Helpdesk
The IT Helpdesk answers your questions about the Funding & Tenders Portal tools and processes.

Europe Direct
Questions about the EU? Europe Direct can help.

Research Enquiry Service
The service deals with enquiries about the validation process of legal entities for all the EU programmes. However, you are requested to contact the Validation Services via the Participant Register first. If you do not have access to the Participant Register, you can submit here your enquiry.

A pályázat felépítése

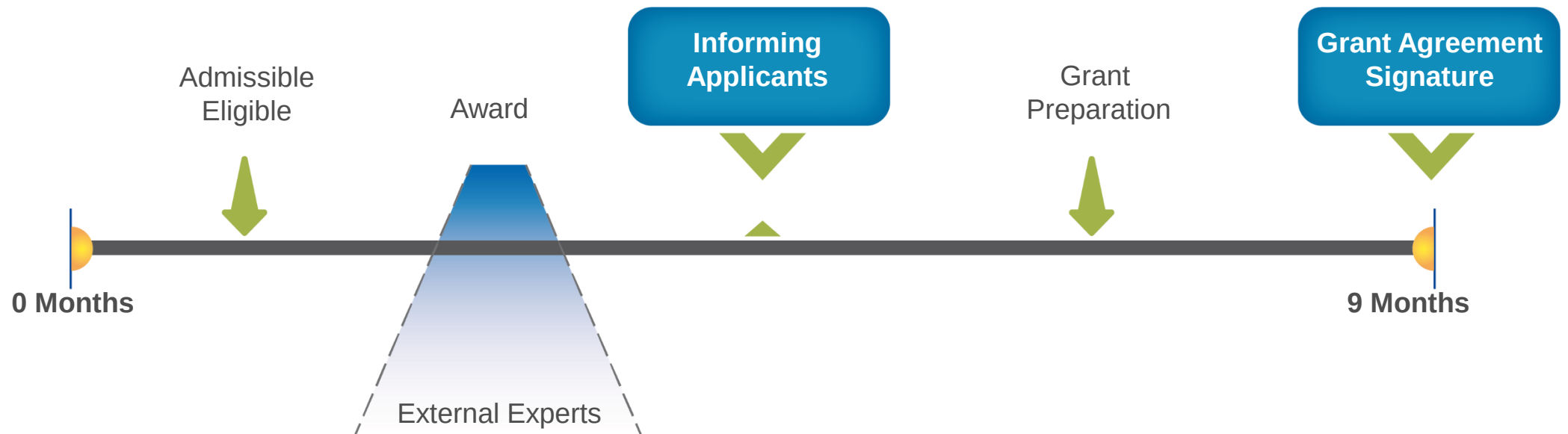
- Adminisztratív nyomtatványok (A. RÉSZ)
- Szakmai tartalom (B. RÉSZ):

Relevancia - Hatás – Végrehajtás- Erőforrások

- C rész – további projektadatok, azaz kulcsfontosságú teljesítménymutatók (KPI)
- Mellékletek (néhány kötelező)

A folyamat

All LIFE 2022 Calls - Admissibility Criteria

- A pályázatokat a felhívás határideje előtt kell benyújtani
- Az ajánlatokat elektronikusan kell benyújtani a **Finanszírozási és Pályázati Portál** elektronikus benyújtási rendszerén keresztül
- A pályázatokat (beleértve a mellékleteket és az igazoló dokumentumokat) a benyújtási rendszerben található űrlapokon kell benyújtani.
- Projekt mozaikszó – A projekt mozaikszónak tartalmaznia kell a LIFE szót.
- A pályázatnak olvashatónak, hozzáférhetőnek és nyomtathatónak kell lennie.
- Az oldalkorlátot be kell tartani – kérjük, ne törölje a jelentkezési lapon található utasításokat, hogy több helyet nyerjen.

All LIFE 2022 Calls - Eligibility Criteria

Jogosult résztvevők (jogosult országok)

A jogosultsághoz a pályázóknak (kedvezményezetteknek és kapcsolt jogalanyoknak) a következőket kell teljesíteniük:

- **jogi személyek** (állami vagy magánszervezetek)
- a **jogosult országok** egyikében jött létre a szervezet, azaz:
  - EU-tagállamok (beleértve a tengerentúli országokat és területeket (OCTs))
  - nem EU-országok: felsorolt EGT-országok és a LIFE programhoz társult országok (társult országok), vagy olyan országok, amelyek tárgyalásokat folytatnak a társulási megállapodás megkötéséről, és ahol a megállapodás a támogatás aláírása előtt lép hatályba
- A kedvezményezetteknek – a pályázat benyújtása előtt – regisztrálniuk kell magukat a Résztvevői Nyilvántartásba.
- Más entitások is részt vehetnek más konzorciumi szerepkörben, például társult partnerek, alvállalkozók, természetbeni hozzájárulást nyújtó harmadik felek stb.
- Egyes felhívásokra konkrét konzorcium-összetételi követelmények vonatkozhatnak. Ezeket a vonatkozó felhívási dokumentum tartalmazza.

All LIFE 2022 Calls - Eligibility Criteria

Földrajzi elhelyezkedés (célországok)

- A pályázatoknak a támogatható országokban folyó tevékenységekre kell vonatkozniuk.
- Az **EU-n kívüli tevékenységet folytató projekteknek szükségesnek kell lenniük az EU környezetvédelmi és éghajlati céljainak eléréséhez** és az EU-n belül végrehajtott beavatkozások hatékonyságának biztosításához (pl. a vándormadarak védelmét célzó intézkedések a telelőterületeken, a határokon átnyúló folyón végrehajtott tevékenységek vagy projektek).
- Olyan környezeti problémák megoldására irányul, amelyeket nem lehet sikeresen vagy hatékonyan megoldani, hacsak nem hajtanak végre intézkedéseket az EU-n kívüli országokban is).

All LIFE 2022 Calls - Eligibility Criteria

A következő tevékenységek nem minősülnek LIFE-finanszírozásra jogosultnak:

- kutatás;
- az illetékes hatóság jogszabályi kötelezettségei;
- a projekt időtartamán kívüli tevékenységek;
- olyan tevékenységek, amelyek nem kapcsolódnak egyértelműen a projekt célkitűzéseseihez;
- kompenzációs intézkedések.

Standard Action Projects (SAPs)

Award Criteria

4 odaítélési kritérium létezik:

1. Relevancia
2. Minőség
3. **Hatás**
4. Erőforrások

Lehetséges bónuszpontok:

- Szinergiák a LIFE alprogramok között
- Legkülső régiók és sajátos szükségletekkel és sebezhető pontokkal rendelkező területek
- Más európai uniós finanszírozású projektek eredményeinek feljavítása
- Kivételes katalitikus potenciál
- A tagállamok közötti nemzetközi együttműködés

- Az odaítélési kritériumok 0-20 pontok, az „Hatás” kritérium pontszáma pedig 1,5-ös súlyozást kap.
- A bónuszok az igen/nem kritériumokon alapulnak.
- 0 vagy 2 pont kapható.

Project Design - I

- Az alaphelyzet leírásának elég **világosnak** kell lennie, mivel elengedhetetlen a projektben rejlő lehetőségek értékeléséhez (AW1)
- Az akciók sorrendjének **logikusnak** kell lennie, és egyértelműen kapcsolódnia kell a projekt leírásához (AW1 - AW2)
- Várható **eredmények** és a projektek **hatásainak mennyiségi becslése** (a projekt vége alatt és után) (AW3)

Project Design - II

- A projekteredmények **fenntarthatóságát** biztosító tevékenységek/tervek elengedhetetlenek! (AW3)
- Figyelembe kell venni az **eredmények átadását és az ismételhetőséget**, és a kapcsolódó projektintézkedéseket jól meg kell tervezni (AW3).
- A konkrét cselekvésekben érintett **kedvezményezettek** egyértelmű leírása (AW2 - AW4).

Project Design - III

- Fókusz csak a **legfontosabb tevékenységeken**;
- Fontos az alapeírás és a tervezett eredmények **koherenciája** a B részben és a munkacsomagokban;
- Partnerségi struktúra: keresse a kiegészítő jelleget, a **fő érdekelt feleket** be kell vonni;
- A projekt időtartamánál figyelembe kell venni: legyen **elegendő idő** ahhoz, hogy információkat gyűjtsön a projekttevékenységek hatásáról, kalkulálja előre a várható késést az engedélyek megszerzésében.

Válassza ki az ötletet és strukturálja jól!

Kérdezze meg magától, hogy

- Egyértelmű-e a projekt célja?
- Világos az aktuális helyzet és a kiindulópont ?
- Egyértelmű(ek) a célcsoport(ok)?
- Egyértelmű a partnerség?
- Világos út a változáshoz – milyen hatást szeretne elérni?

A jó konzorciumépítés

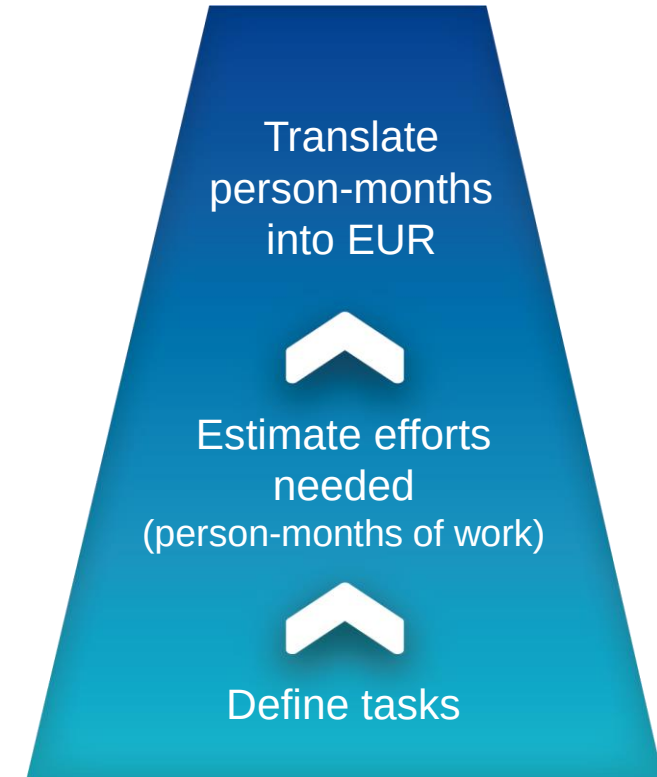
- Legyen következetes – maradjon releváns a cél és a célcsoport szempontjához
- Legyen alkalmazkodóképes – álljon készen arra, hogy lemondjon egy országról, ha nem találja meg a megfelelő partnert
- Jól válassza ki partnereit – sokrétű kompetenciával
- Vonja be a partnereket az előkészítésbe – kerülje el a benyújtás utáni meglepetéseket
- Maradjon motivált a konzorcium – állapodjon meg a pályázati szakasz munkamódszerében, készítsen tervet a partnerek hozzájárulására

A költségvetés felépítése

- Határozza meg a költségvetést "alulról felfelé,,
- Először írja le a feladatokat, majd határozza meg a költségvetést
- Rendszeresen ellenőrizze a következetességet, miközben előrehalad a munkatervvel:
  - az erőforrások megosztása
  - megfelelő súlyozás.

Zárólépések

- Ellenőrizze a pályázat teljességét.
- Ellenőrizze a tevékenységek és a költségvetés leírásának következetességét.
- Kérjen egy „tájékozott kívülállótól” kritikai olvasatot és visszajelzést.
- Ha van rá lehetősége, kérjen meg egy angol anyanyelvű ismerőst, hogy ellenőrizze az angol nyelvet.

Monitorszemmel: mitől jó egy projekt tervezése?

- Egyértelmű a projektfókusz, tiszta a célkitűzés
- A projekt készen áll és csak a részfinanszírozás szükséges.
- Kapcsolat a célok, a lépések és a várható eredmények között.
- Mérhetőek az eredmények, indikátorok megfelelő tervezése.
- Megfelelően tervezett az eredmények leadásának határideje, kalkulálva az engedélyekkel kapcsolatos csúszással.
- Előre kalkulált kockázatok és alternatív megoldások tervezése.
- Disszeminációs és replikációs stratégia jól tervezett

Monitorszemmel: mitől jó egy projekt végrehajtása?

- Hatékony a partnerek közötti kapcsolattartás, a projekt menedzser kulcsszereplő.
- Szakértelem, pontosság, rugalmasság (türelem), változáshoz alkalmazkodás, újra-tervezés.
- Hatékony monitoring eszközök használata a projektben.
- Nemcsak eredmény van, hanem sikeres annak ismertetése is.

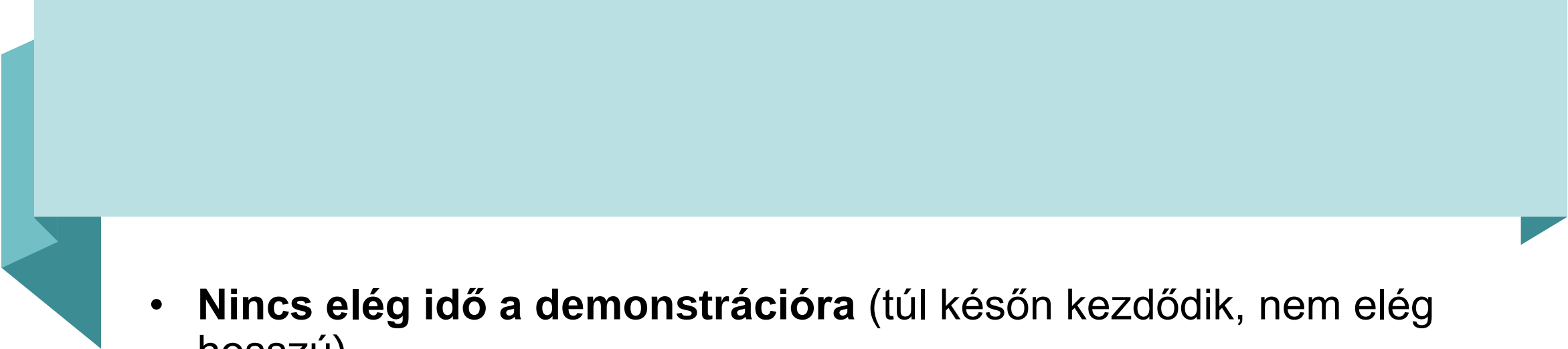
**Gyakori problémák a végrehajtás során:
adminisztratív és technikai gondok**

- Rosszul van meghatározva a cél, az időtartam, a feladatok sorrendje
- Rossz a **menedzsment rendszer**

Partnerek:

- túl sok a partner, nem jó a partnerek közötti kapcsolat,
- túl 'kicsi' vagy nem hozzáértő a kedvezményezett,
- a projekt menedzser nem vesz részt a projektben,

Policy hatás miatt fontos, hogy legyen érdekérvényesítő képessége a vezető partnernek, különösen tervek elfogadása esetén.

-
- **Nincs elég idő a demonstrációra** (túl későn kezdődik, nem elég hosszú)
  - Nem reálisak az indikátorok
  - **Eredménytermékek:** túl általánosak vagy nem kellően meghatározottak
  - **A kockázati tényezők** nincsenek kalkulálva
  - **Disszemináció** (túl későn kezdődik, nem a megfelelő célcsoportnak szól, technikailag nem kellően meghatározott)

Javaslatok

- Végiggondolni:
  - Pontosán mi a cél
  - Kivel, hogyan, mikor, hol, mennyiért lehet megvalósítani (inflációt kalkulálni!)
  - Melyik közösségi finanszírozás jöhet szóba
- És csak ezután célszerű belevágni

Melyek az általában kiválasztott projektek?

A projekt jelentős
problémára ad
választ- kapcsolat
az EU kv.
politikájával

Pilot projekt
implementáció -
demonstratív jelleg

Jelentős policy
hatású projekt

Innovatív, újító jelleg

Egyértelmű,
mérhető
eredmények

Az eredmények
máshol is
alkalmazhatóak

Keep in touch with LIFE

30 years of bringing green ideas to LIFE

https://cinea.ec.europa.eu/life_en

[LIFE Programme](#)

[@LIFEprogramme](#)
[@CleanEnergy_EU](#)

[LIFE Programme](#)

[LIFE Programme](#)

[@LIFEprogramm
e](#)

[LIFE Newsletter](#)
[Clean Energy Newsletter](#)

European
Commission

Köszönöm a figyelmet!

© European Union 2021

Kiegészítő diák:

© European Union 2021

Project Design Full Proposal

Good design

A probléma alapos elemzése, a jelenlegi állapot és a javasolt megoldás (alapállapot)

Az érintett fő érdekelt felek (beleértve a felhasználókat)

A javasolt megoldás életciklusára vonatkozó hatások átfogó értékelése

Világos stratégia a hatások fenntartására és megszokozására

Common problems

Elégtelen háttérinformáció (miért, ki és hogyan)

A projektek indoklása a projekt során kerül meghatározásra

Túl széles vagy túl sok cél

Rossz partnerség (a partnerek nem illenek össze a know-how vagy az elégtelen költségvetés miatt)

Túl optimista/irreális vagy a hatások számszerűsítésének hiánya

A replikációt összetévesztik a networkinggel és a terjesztéssel

Homályos tervek a projekt/eredmények fenntartására a projekt befejezése után

Pénzügyi gondok

- Technikai és pénzügyi eszközök, célok nem harmonizáltak, minden változik! Napi szintű ajánlatadás és a beszereztetés problematikája.
- Önerő elszámolás miatt lehet több az adminisztratív teher, ezzel számolni kell!
- Egyes partnerek korábban teljesítenek és ki szeretnének lépni hamarabb, ha a partnereket előre kifizetik, és később elszámolási gond lesz, CINEA nem folyik bele a vitába.
- Legyen folyamatos a pénzügyi ellenőrzés és a számlák beküldése, mission során ellenőrizzük.